

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 57 0 Ps 137145 23 Rev
Banjaluka, 22.02.2024. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Violande Šubarić, kao predsjednika vijeća, Biljane Majkić Marinković i Senada Tice, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca S.A. iz S., koga zastupaju punomoćnici iz Zajedničke advokatske kancelarije Đ.-M., advokati iz B., protiv tuženog E.t. d.o.o. G., koga zastupa punomoćnik M.P., advokat iz B., radi otkupa akcija, vrijednost predmeta spora 53.430,00 KM, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 137145 23 Pž od 10.03.2023. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 22.02.2024. godine donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova sastavljanja odgovora na reviziju u iznosu od 1.535,63 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 137145 21 Ps od 14.11.2022. godine, odbijen je tužbeni zahtjev tužioca kojim je tražio da se obaveže tuženi da na ime prinudne kupovine, kao kupac, sa tužiocem, kao prodavcem, zaključi ugovor o prodaji 21.372,00 redovnih akcija, lokalne oznake: ..., emitenta Akcionarskog društva za auto-obuku i servis C.S. G. sljedećeg sadržaja:

Tužilac/prodavac S.A. iz S., Ul. ..., JMBG: ..., prodaje, a tuženi/kupac E.T. d.o.o. G. u svojstvu kupca kupuje 21.372,00 redovnih akcija, lokalne oznake: ..., emitenta Akcionarskog društva za auto-obuku i servis C.S.G., po ukupnoj cijeni za sve akcije u iznosu od 53.430,00 KM.

Tuženi/kupac se obavezuje da tužiocu/prodavcu na ime kupoprodajne cijene isplati iznos od 53.430,00 KM za 21.372,00 redovnih akcija, lokalne oznake: ..., emitenta Akcionarskog društva za auto-obuku i servis C.S. G., sa zakonskom zateznom kamatom počev od 07.09.2005. godine, pa sve do konačne isplate.

Obavezuje se tuženi da nakon isplate kupoprodajne cijene, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama tužiocu, na osnovu ovog ugovora izvrši upis kupljenih 21.372,00 redovnih akcija, lokalne oznake: ..., emitenta Akcionarskog društva za auto-obuku i servis C.S. G., na svoj vlasnički račun otvoren kod C.r.h.v. a.d. B. (stav I.)

Ukoliko tuženi ne zaključi ugovor o prodaji akcija iz stava I izreke u roku od 15 dana od dana presuđenja, ova presuda će u svemu zamjeniti isti ugovor, što je tuženi dužan priznati i trpjeti (stav II).

Odbijen je i zahtjev tužioca da se obaveže tuženi da mu isplati troškove ovog parničnog postupka, sa zakonskom zateznom kamatom, počev od presuđenja, pa do isplate (stav III).

Obavezan je tužilac da tuženom naknadi troškove postupka u ukupnom iznosu od 4.429,55 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana 14.11.2022. godine u roku od 30 dana od dostavljanje presude (stav IV).

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 137145 23 Pž od 10.03.2023. godine, žalba tužioca je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Odbijeni su zahtjev tužioca za naknadu troškova sastava žalbe u iznosu od 1.462,50 KM i zahtjev tuženog za sastav odgovora na žalbu i dopune odgovora na žalbu u iznosu od 3.071,24 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužilac pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da se revizija usvoji, osporena presuda preinači ili da se ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Tuženi je dao odgovor na reviziju u kojem tvrdi da revizija nije dozvoljena i da nije osnovana.

Suprotno tvrdnji tuženog iz odgovora na reviziju predmetna revizija je dozvoljena u smislu odredbe člana 273. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu: ZPP), jer vrijednost glavnog zahtjeva u smislu odredbe člana 316. stav 2. ZPP predstavlja iznos od 53.430,00 KM, bez obzira što je u uvodu nižestepenih presuda označen iznos od 21.972,55 KM.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovom postupku je zahtjev tužioca za zaključenje Ugovora o prinudnoj kupovini akcija.

Prvostepeni sud je na temelju rezultata cijelog postupka utvrdio slijedeće relevantne činjenice:

- da je Komisija ... (u daljem tekstu: Komisija), u postupku nadzora utvrđivanja obaveze za preuzimanje, donijela rješenje broj ... od 22.08.2005. godine, kojim je utvrđeno da je tuženi, kupovinom na B. berzi hartija od vrijednosti, dana 29.06.2005. godine, stekao preko 25% akcija sa pravom glasa emitenta C.s. a.d. G., te da je tuženi obavezan objaviti ponudu za preuzimanje akcionarskog društva C.s. a.d. G., a u roku od 15 dana od dana prijema navedenog rješenja, podnijeti Komisiji zahtjev za odobrenje objavljivanja ponude za preuzimanje, ponudu i isprave iz člana 12. Zakona o preuzimanju akcionarskih društava, te da je istim rješenjem utvrđeno da svaki akcionar C.s. a.d. G., može putem nadležnog suda zahtijevati zaključenje ugovora pod uslovima pod kojima je morala biti objavljena ponuda za zaključenje ugovora;
- da je rješenje Komisije broj ... od 22.08.2005. godine konačno i da povodom ovog rješenja nije pokrenut upravni spor;
- da je tuženi najveći akcionar emitenta C.s. a.d. G. preko 25% (prema naprijed označenom rješenju Komisije sa procentom učešća od 25,00016%), kao i da je tužilac akcionar emitenta sa 6,827897 % učešća;
- da je posljednji datum trgovanja akcijama emitenta C.s. a.d. G. bio 19.07.2018. godine i da je posljednja cijena akcija ovog emitenta bila 0,0005 KM da tužilac nije imao akcije emitenta na dan 22.08.2005. godine, a da je na dan izrade nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke (nalaz vještaka D.O. od aprila 2022. godine) vlasnik 21.372 redovnih akcija, čija

knjigovodstvena vrijednost iznosi 21.972,55 KM, dok je njihova vrijednost prema cijeni po kojoj je tužilac (2018. godine) stekao akcije 53.430,00 KM.

Prvostepeni sud je našao da je u smislu odredbe člana 49. stav 2. Zakona o preuzimanju akcionarskih društava („Službeni glasnik Republike Srpske broj 65/08, 92/09 i 59/13 - u daljem tekstu sada važeći ZPAD), za rješavanje ove pravne stvari primjenjuje navedeni zakon.

Prema stanovištu prvostepenog suda, tužilac, u smislu odredbe člana 41. stav 8. navedenog zakona, kao akcionar emitenta, može putem nadležnog suda zahtijevati obavezno zaključenje ugovora pod uslovima pod kojima je morala biti objavljena ponuda za preuzimanje, i da je ponuda ovdje morala biti objavljena u skladu sa uslovima utvrđenim rješenjem Komisije od 22.08.2005. godine.

Nalazeći da je označeno rješenje Komisije konačno i da se rok zastarjelosti računa od dana donošenja istog, prvostepeni sud je našao da predmetno potraživanje tužioca koje se temelji na konačnoj odluci organa uprave zastarijeva u desetogodišnjem roku zastarjelosti propisanom odredbom člana 379. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/05, u daljem tekstu: ZOO), pa je našao da je zastarjelost nastupila 22.08.2015. godine i tužbeni zahtjev odbio.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, naveo da je isto saglasno stanovištu zauzetom u odluci Vrhovnog suda Republike Srpske broj Ps 100856 17 Rev od 01.08.2018. godine, te je žalbu odbio i prvostepenu presudu potvrdio.

Nižestepene odluke su pravilne iz slijedećih razloga.

Odredbom člana 50. sada važećeg ZPAD propisano je da stupanjem na snagu tog zakona prestaje da važi Zakona o preuzimanju akcionarskih društava (“Službeni glasnik RS” broj 64/02-II dio, u daljem tekstu: raniji ZPAD), dok je odredbom člana 49. stav 1. sada važećeg ZPAD propisano da će se postupci preuzimanja početi prije stupanja na snagu ovog zakona, nastaviti po odredbama, ranijeg ZPAD.

Prema činjeničnim navodima tužbe i utvrđenju nižestepenih sudova obaveza objavljivanje ponude za tuženog je nastala po odredbama ranijeg ZPAD po kojim odredbama je postupak preuzimanja i započeo (donošenje rješenja Komisije broj ... od 22.8.2005. godine), pa se ovdje imaju primijeniti odredbe tog zakona.

Članom 4. stav 1. ranijeg ZPAD propisano je da lice koje stekne akcije emitenta kojima, zajedno s akcijama koje već ima, prelazi procenat od 25% od ukupnog broja glasova koje daju akcije emitenta s pravom glasa, obavezno je o sticanju bez odlaganja obavijestiti emitenta, Komisiju i javnost, te objaviti ponudu za preuzimanje, pod uslovima i na način određen ovim zakonom.

Sadržaj i uslovi ponude regulisani su odredbama člana 12. i 13. ranijeg ZPAD.

Prema članu 30. stav 8. ranijeg ZAPD svaki akcionar emitenta može putem nadležnog suda zahtijevati obavezno zaključenje ugovora o prodaji akcija, pod uslovima pod kojima je morala biti objavljena ponuda za preuzimanje.

Odredbom člana 379. stav 1. ZOO propisano je da sva potraživanja koja su utvrđena pravosnažnom sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog organa, zastarijevaju za 10 godina, pa i ona za koja zakon inače predviđa kraći rok zastarjelosti.

Rješenjem Komisije od 22.08.2005. godine utvrđena je obaveza tuženog i naloženo mu da u roku od 15 da objavi ponudu za kupovinu akcija, ta obaveza se odnosi na učešće od 25,00016 % akcija i temelji se na naprijed navedenoj odredbi člana 4. stav 1. ranijeg ZAPD. Nije sporno da tuženi ponudu nije objavio.

Zahtjev tužioca temelji se na odredbi člana 30. stav 8. ranijeg ZAPD.

S obzirom da je od dana donošenja rješenja Komisije, istekao rok zastarjelosti propisan odredbom člana 379. stav 1. ZOO, pravilnom se ukazuje stanovište nižestepeni sudova da tužbeni zahtjev nije osnovan zbog zastarjelosti potraživanja, pa je isti valjalo odbiti primjenom odredbe člana 360. ZOO.

Revident u reviziji ukazuje da je prema odluci ovog Vrhovnog suda broj Ps 100856 17 Rev od 01.08.2018. godine, na koju se pozvao drugostepeni sud, utvrđeno da je protiv rješenja Komisije broj ... od 22.08.2005. godine vođen upravni spor.

Prema sadržaju označene odluke ovog Vrhovnog suda, tužilac u tom predmetu je akcionar emitenta C.s. a.d. G., te je protiv tuženog E.t. d.o.o. G. (isti tuženi kao i u ovom postupku), istakao je zahtjev za obavezno zaključenje ugovora o prodaji akcija koji je temeljio na činjenici da je Komisija donijela rješenje broj ... od 22.08.2005. godine (kao i u ovoj parnici). Prema činjeničnim utvrđenima tog predmeta protiv odluke Komisije, tuženi je vodio upravni spor i tužba je odbijena odlukom Okružnog suda u Banjaluci broj U- 704/05 od 08.09.2006. godine, pa je desetogodišnji rok zastarjelosti računat od dana donošenja odluke u upravnom sporu, odnosno od dana pravosnažnosti naprijed označenog rješenja Komisije.

Shodno navedenom revizija ukazuje na pogrešno utvrđeno činjenično stanje, koje, s obzirom na sadržaj odredbe člana 242. stav 2. („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 – u daljem tekstu: ZPP), ne može biti predmet raspravljanja u ovom revizijskom postupku. Kako se radi o predmetima koji su činjenično i pravno identični, valja reći, i da je rok zastarjelosti u ovom predmetu računat od 08.09.2006. godine, to ne bi uticalo na zaključak o zastarjelosti potraživanja tužioca, jer je predmetna tužba podnesena 29.10.2021. godine.

Ostali navodi revizije, koji su isticali i tokom postupka, ničim bitnim ne dovode u sumnju pravilnu primjenu materijalnog prava, niti osnovano ukazuju na povredu odredaba parničnog postupka.

Iz navedenih razloga, na osnovu odredbe člana 248. ZPP odlučeno je kao u izreci.

Navodi odgovora na reviziju nisu imali uticaja na odluku o reviziji pa se troškovi sastavljanja odgovora na reviziju ne mogu smatrati neophodnim troškovima postupka u smislu odredbe člana 387. stav 1. ZPP. Zbog toga je odbijen zahtjev tuženog za naknadu troškova za sastavljanje odgovora na reviziju opredjeljen u iznosu od 1.535,63 KM.

Predsjednik vijeća
Violanda Šubarić

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić